

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant starszy inspektor sądowy Łukasz Kaczmarek

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 27 lutego 2024 roku
wniosku Prokuratora Okręgowego w S. z 21 lipca 2023 roku w sprawie o sygn.
akt [...],

o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do
odpowiedzialności karnej prokuratura Prokuratury Okręgowej w P. X.Y. za to,
że:

*w okresie od dnia 12.12.2019 r. do dnia 20.12.2019 r. w P., usiłując skierować
przeciwko pracownikowi Prokuratury Okręgowej w P. postępowanie
dyscyplinarne w zakresie prawidłowości nadzorowanego postępowania oraz
obiegu dokumentów, a także postępowania karnego w zakresie niedopełnienia
obowiązków związanych z utratą dokumentów z akt postępowania karnego o
sygn. akt [...], tworzyła podstępne zabiegi przy wykorzystaniu pełnionej funkcji
Prokuratora Prokuratury Okręgowej w P., uprawniającej do przebywania w
pomieszczeniu, w którym przechowywane są dokumenty z akt prowadzonych,
postępowań i jednocześnie przekroczyła swoje uprawnienia w zakresie
dysponowania dokumentami procesowymi z akt śledztwa o sygn. [...], w
postaci teczki osobowej P. U., teczki osobowej K. F. i wniosku procesowego
P.K. z datą wpływu 16.12.2019 r., które ukryła i zniszczyła, utrudniając tym
samym postępowanie karne o sygn. akt [...] i pomagając w ten sposób sprawcy
przestępstwa w uniknięciu odpowiedzialności karnej, działając na szkodę
interesu prywatnego referenta sprawy karnej o sygn. akt [...] M. K. oraz*

interesu publicznego, jakim jest realizacja celów postępowania karnego, określonych w art. 2 kpk, a także prawidłowe funkcjonowanie instytucji państwowych,

tj. za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 235 k.k. w zb. z art. 239 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zb. z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

postanowił:

1. na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. prawo o prokuraturze umorzyć postępowanie w przedmiocie wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratura Prokuratury Okręgowej w P. X.Y. za czyn opisany we wniosku Prokuratora Okręgowego w S. z dnia 25 lipca 2023 r.;

2. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Prokurator Okręgowy w S. wnioskiem z dnia 21 lipca 2023 r. (wpływ do IOZ 25.7.2023 r.) wniósł o zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Okręgowej w P. X.Y., co do której, jego zdaniem, istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przez przestępstwa polegającego na tym, że:

„w okresie od dnia 12.12.2019 roku do dnia 20.12.2019 r w P., usiłując skierować przeciwko pracownikowi Prokuratury Okręgowej w P. postępowania dyscyplinarnego w zakresie prawidłowości

nadzorowanego postępowania oraz obiegu dokumentów, a także postępowania karnego w zakresie niedopełnienia obowiązków związanych z utratą dokumentów z akt postępowania karnego o sygn. akt [...], tworzyła podstępne zabiegi przy wykorzystaniu pełnionej funkcji Prokuratora Prokuratury Okręgowej w P., uprawniającej do przebywania w pomieszczeniu, w którym przechowywane są dokumenty z akt prowadzonych, postępowań i jednocześnie przekroczyła swoje uprawnienia w zakresie dysponowania dokumentami procesowymi z akt śledztwa o sygn. [...], w postaci teczki osobowej P. U., teczki osobowej K. F. i wniosku procesowego P. K. z datą wpływu 16.12.2019 r., które ukryła i zniszczyła, utrudniając tym samym postępowanie karne o sygn. akt [...] i pomagając w ten sposób sprawcy przestępstwa w uniknięciu odpowiedzialności karnej, działając na szkodę interesu prywatnego referenta sprawy karnej o sygn. akt [...] M. K. oraz interesu publicznego, jakim jest realizacja celów postępowania karnego, określonych w art. 2 k.p.k., a także prawidłowe funkcjonowanie instytucji państwowych,

tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 235 k.k. w zb. z art. 239 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zb. z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.”

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek prokuratora nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem w sprawie wystąpiła negatywna przesłanka procesowa z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się. Przepis ten, poprzez odpowiednie zastosowanie, zgodnie z treścią art. 171 pkt 1) ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. prawo o prokuraturze

(Dz.U.2023.1360) powoływana dalej jako „prawo o prokuraturze”, znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie.

Wskazać natomiast należy, że już wcześniej, wnioskiem z dnia 6 sierpnia 2021 r., zastępca Prokuratora Okręgowego w S. wystąpił do Sądu Najwyższego – Izby Dyscyplinarnej o udzielenie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Okręgowej w P. X.Y. za czyn polegający na tym, że:

„w okresie od dnia 12 grudnia 2019 roku do dnia 20 grudnia 2019 roku w P., pełniąc obowiązki służbowe prokuratora Prokuratury Okręgowej w P., przekroczyła uprawnienia wynikające z art. 326 § 3 pkt 2 k.p.k. dotyczące żądania przedstawiania sobie materiałów zbieranych w toku postępowań przez siebie nie nadzorowanych, w ten sposób, że samowolnie zabierała a następnie zaznajamiała się z materiałami będącymi częścią postępowań, których sama nie prowadziła i nie były one prowadzone przez osobę, którą w pracy zastępowała w ramach podziału obowiązków, a nadto nie wynikało to z zakresu poleceń służbowych, a następnie ukryła a częściowo zniszczyła materiały ze śledztwa nadzorowanego przez Prokuraturę Okręgową w P. o sygnaturze [...] w postaciteczki osobowej P. U.,teczki osobowej K. F. oraz wniosku z datą wpływu 16 grudnia 2019 roku podejrzanego P. K. o zezwolenie na kontakty telefoniczne, którymi to dokumentami nie miała prawa wyłącznie rozporządzać, utrudniając też tym zachowaniem prowadzenie postępowania karnego [...], dekompletując materiały tego postępowania i angażując czynności sekretariatu oraz prokuratora - referenta na poszukiwanie i odtwarzanie tych materiałów czym działała na szkodę interesu publicznego, jakim jest sprawny i niezakłócony obrót materiałami procesowymi oraz ich należyte zabezpieczanie przed utratą oraz sprawne prowadzenie postępowania przygotowawczego,

to jest czynu z art. 276 k.k. w zb. z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 239 § 1 k.k., w zw. z art. 11 § 2 k.k.”

Sprawa ta została zarejestrowana w repertorium Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego i toczyła się pod sygn. akt I DI 40/21. Po rozpoznaniu tej sprawy Sąd Najwyższy orzekający w Izbie Dyscyplinarnej uchwałą z dnia 27 września 2021 r. odmówił zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Okręgowej w P. X.Y. Uchwała ta została zaskarżona przez Zastępcę Prokuratora Okręgowego w S. i Sąd Najwyższy Izba Dyscyplinarna po rozpoznaniu zażalenia, uchwałą z dnia 20 kwietnia 2022 r. sygn. akt II DIZ 4/22 utrzymał zaskarżoną uchwałę w mocy.

Porównanie wniosków prokuratora z dnia 6 sierpnia 2021 r. oraz z dnia 25 lipca 2023 r. wskazuje, że obecny wniosek stanowi w istocie powtórzenie wniosku wcześniejszego i zawiera jedynie drobne modyfikacje w zakresie opisu czynu oraz jego kwalifikacji prawnej. Nie można jednak mieć wątpliwości, że oba wnioski dotyczą tego samego czynu w sensie zdarzenia historycznego.

Należy podkreślić, że obecnie Sąd Najwyższy nie dokonuje oceny merytorycznej treści wcześniej wydanych uchwał z dnia 27 września 2021 r. i z dnia 20 kwietnia 2022 r., chociaż zauważa oczywiście, że zostały one wydane przez składy orzekające w ramach Izby Dyscyplinarnej, której status został zakwestionowany i jako organ nie została uznana za sąd w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz art. 6 ust. 1 EKPC (zob. postanowieniu SN z dnia 14 września 2022 r., sygn. akt I KZP 7/22 i powołane tam orzecznictwo). Z uwagi jednak na to, że uchwały te są korzystne dla prokurator X.Y., to w obecnym układzie procesowym brak podstaw do ich zakwestionowania, wcześniej również żadna ze stron tego nie uczyniła.

Sąd Najwyższy zauważ również, że obecny wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokurator X.Y. opiera się na

szerszej podstawie dowodowej, należy jednak podkreślić, że z uwagi na nie uwzględnienie wcześniejszego wniosku, postępowanie przygotowawcze w tej części, a więc dotyczącej zdarzeń z okresu od dnia 12 grudnia 2019 r. do dnia 20 grudnia 2019 r., a związanych bezpośrednio z prokuratorem X.Y. nie mogło się toczyć, a nowe dowody nie mogły być przeprowadzane, gdyż postępowanie winno być umorzone zgodnie z treścią art. 17 § 1 zd. pierwsze k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. Podkreślić należy, że uchwała sądu dyscyplinarnego w przedmiocie odmowy uchylenia immunitetu nie jest rozstrzygnięciem incydentalnym, lecz decyduje o dopuszczalności prowadzenia postępowania karnego w stosunku do konkretnej osoby. Prawomocnie przesądza więc o istnieniu lub braku jednej z ujemnych przesłanek procesowych. Oczywiście, w sytuacji gdy w prowadzonym postępowaniu przygotowawczym wobec innej osoby niż ta objęta negatywnie rozstrzygniętym wnioskiem, ujawnią się nowe dowody czy okoliczności związane z osobą której dotyczył wniosek, istnieje możliwość złożenia wniosku o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania immunitetowego, oczywiście z zachowaniem terminów procesowych. Niewykorzystanej drogi do wzruszenia takiej uchwały za pomocą tego rodzaju środka zaskarżenia, nie można natomiast zastępować kolejną inicjatywą o uchylenie immunitetu dotyczącą tego samego zdarzenia faktycznego.

Stwierdzić więc należy, że w tej sprawie prokurator wykorzystał już swoją inicjatywę i jego droga prawna do ubiegania się o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej w odniesieniu do konkretnego zdarzenia została wyczerpana. Gdyby przyjąć odmienne stanowisko, dopuszczające możliwość ponownego wystąpienia przez wnioskodawcę ubiegającego się o uzyskanie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, doszłoby do sytuacji, w której podmiot ten miałby nieograniczone możliwości powtarzania inicjatywy zmierzającej w tym

kierunku, co z kolei stanowiłoby poważne naruszenie samej istoty immunitetu oraz standardów rzetelnego procesu, gdyż prokurator, czy też sędzia musiałby oczekiwać na kolejne wystąpienia dotyczące tego samego zdarzenia, aż do przedawnienia czynu, pozostawałby więc niemalże bezterminowo w swego rodzaju „silnym podejrzeniu” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2012 r. sygn. SNO 33/12).

Wydaje się więc konieczne zauważenie, że wystąpienie o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej winno być zawsze poprzedzone wnikliwą analizą zgromadzonego materiału dowodowego, który już na tym etapie postępowania ma jednoznacznie wykazywać, że zachodzi dostateczne uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 26 lutego 2018 r., SNO 54/17).

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.

[M. T.]

[ał]